

Sygn. akt VIII U 1347/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2021 r. w Gliwicach

sprawy D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania D. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 września 2020 r. **nr** (...)

z dnia 18 września 2020 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 1347/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej D. P. emeryturę z FUS w wysokości 1916,69 zł oraz okresową emeryturę kapitałową w wysokości 169 zł.

Decyzją z 18 września 2020 r. (...) Oddział w Z. ustalił ubezpieczonej D. P. okresową emeryturę kapitałową w kwocie 169 zł od 1 września 2020 r.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od powyższych decyzji, zarzucając organowi rentowemu naruszenie art. 25 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie ustalenia podstawy obliczenia emerytury, w odniesieniu do ustalenia wysokości składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej z uwzględnieniem waloryzacji, zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz środków zaewidencjonowanych na subkoncie, w zw. z art. 40a i art. 40 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 7 ust. 2 i ust. 2a ustawy z 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych w zakresie

ustalenia kwoty środków zewidencjonowanych na subkoncie na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano ubezpieczonej okresową emeryturę. Ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonych decyzji i ustalenia kwoty emerytury na podstawie wniosku ubezpieczonej o przyznanie emerytury z 14 września 2020 r. i okresowej emerytury kapitałowej. Wnosiła przy tym o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i wynagrodzeń na okoliczność ustalenia sposobu obliczenia emerytury dla ubezpieczonej od 1 września 2020 r. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podnosiła, że ustalona przez organ rentowy wysokość jej emerytury, biorąc pod uwagę ponad 40 lat stażu pracy, jest rażąco niska.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

W piśmie z 6 kwietnia 2021 r. (k.21) ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu błędy w wyliczeniu kapitału początkowego, poprzez obliczenie go w sposób, który nie uwzględnia rzeczywistego stażu ubezpieczeniowego oraz przy zastosowaniu błędnie określonego współczynnika wymaganego stażu w sposób, który w konkluzji doprowadził do ustalenia zaniżonej wysokości kapitału początkowego. Odwołująca twierdziła, że przyjęty w decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z 4 grudnia 2015 r. staż ubezpieczeniowy wynoszący 6632 dni, który miał obrazować łączną liczbę dni okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonej do 31 grudnia 1998 r. jest za niski, ponieważ w tej samej decyzji ustalono łącznie okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 4 miesięcy i 26 dni, tj. 184 miesiące oraz 3 lata i 6 dni (36 miesięcy) okresów nieskładkowych przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok, czyli 45 miesięcy i 6 dni. A zatem zdaniem odwołującej liczba okresu składkowego winna wynosić 5520 dni a nieskładkowego 1356 dni, co stanowi łącznie 6876 dni, a nie 6632 dni. Jednocześnie podała, że współczynnik wymaganego stażu przy zastosowaniu wzoru określonego do obliczenia kapitału początkowego w art. 174 ust. 8 ustawy emerytalno-rentowej winien wynosić 20 lat, tj. wymagany staż ubezpieczeniowy to 20 letni staż określony w dniach wynoszący 7300 dni (20 lat x 365 dni w każdym roku), a nie jak wyliczył organ rentowy w liczbie 7200 dni.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona D. P. urodziła się (...)

Ubezpieczona legitymuje się następującymi okresami zatrudnienia:

- od 26 sierpnia 1984 r. do 14 września 1986 r. pracowała w Wojewódzkim Szpitalu (...) w P. jako pielęgniarka;
- od 15 września 1986 r. do 22 sierpnia 2015 r. pracowała w (...) Centrum Medycznym Sp. z o.o. jako pielęgniarka (w tym czasie przez okres 3 lat przebywała na urlopie wychowawczym – okres nieskładkowy);
- od 1 grudnia 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. pracowała w firmie (...) w S. jako krawcowa;
- od 3 lipca 2017 r. do 30 listopada 2017 r. była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w P. jako bezrobotna z prawem do zasiłku;
- w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 30 września 2020 r. prowadziła jednoosobową działalność gospodarczą.

Decyzją z 4 grudnia 2015 r. (...) Oddział w Z. ponownie ustalił ubezpieczonej kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 85 944,98 zł. Organ rentowy dokonał obliczenia kapitału początkowego w oparciu o zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z 18 kwietnia 2001 r. za lata 1980-1981 oraz z 21 listopada 2000 r. za lata 1986-1998. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 74,64%. Do obliczenia wskaźnika przyjęto okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 18 lat, 5 miesięcy i 2 dni, tj. 15 lat, 4 miesiące i 26 dni okresów składkowych (184 miesiące) oraz 3 lata i 6 dni (36 miesięcy) okresów nieskładkowych, z czego 3 lata okresów sprawowania opieki nad dziećmi przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono na 911,27 zł. Obliczając wartość

współczynnika proporcjonalnego, o którym mowa w art. 174 ust. 8 ustawy emerytalno-rentowej, organ rentowy przyjął jaką łączną liczbę dni okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 31 grudnia 1998 r. 6632 dni.

W dniu 14 września 2020 r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę.

Zaskarżona decyzją z 18 września 2020 r. (...) Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej emeryturę z FUS od 1 września 2020 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku oraz okresową emeryturę kapitałową. Wysokość emerytury została ustalona zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i kształtowała się następująco:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 92 307,49 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 407 373,89 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wniosło 260,70 miesięcy,
- wyliczona emerytura wyniosła 1916,69 zł, tj. $(92307,49 + 407373,89) / 260,70 = 1916,69$.

Okresowa emerytura kapitałowa wyniosła 169 zł. Łącznie obliczona emerytura z FUS i emerytura kapitałowa od 1 października 2020 r. wyniosła brutto 2085,69 zł.

Zaskarżoną decyzją z 18 września 2020 r. (...) Oddział w Z. ustalił ubezpieczonej okresową emeryturę kapitałową w kwocie 169 zł od 1 września 2020 r. Wysokość emerytury kapitałowej została obliczona jako iloraz kwoty środków, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na subkoncie, ustalonych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano ubezpieczonej okresową emeryturę kapitałową, tj. 44 057,75 zł i średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, tj. 60 lat i 1 miesiąc – 260,70 miesięcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego oraz przesłuchania odwołującej (nagranie z rozprawy z 28 maja 2021 r. k.28).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego z zakresu emerytur jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania, albowiem weryfikacja dokonanych przez ZUS obliczeń w zakresie ustalenia wysokości emerytury była wystarczająca przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów i nie wymagała wiadomości specjalnych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu była wysokość emerytury ubezpieczonej, ponieważ ubezpieczona nie zgodziła się z ustaloną w zaskarżonych decyzjach z 18 września 2020 r. wysokością emerytury z FUS oraz wysokością emerytury kapitałowej.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja jest prawidłowa, albowiem organ rentowy, zgodnie z przepisami i prawidłowo wyliczył wysokość emerytury ubezpieczonej.

Należy podkreślić, że w rozpatrywanej sprawie nie były kwestionowane okresy składkowe i nieskładkowe przyjęte przez organ rentowy ani wysokość odprowadzonych składek. Organ rentowy obliczając wysokość emerytury ubezpieczonej opierał się na kompletnych dowodach dotyczących okresów podlegania ubezpieczeniom przedłożonych przez ubezpieczoną.

Emerytura dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. obliczana jest na nowych zasadach, tj. zasadach wynikających z przepisów art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.).

Podstawę jej obliczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego.

Ostatecznie – zgodnie z art. 26 ust. 1 – emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Na powyższy sposób wyliczenia emerytury bezpośrednio wpływa wysokość kapitału początkowego, ustalanego w oparciu o przepisy art. 173 i n. cytowanej wyżej ustawy emerytalno-rentowej. Zgodnie z art. 173 ust. 3 wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy – dlatego też do obliczenia kapitału początkowego zaliczają się okresy składkowe i nieskładkowe przebyte do dnia 31 grudnia 1998 r. Art. 174 ust. 1 przewiduje natomiast, że kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy emerytura wynosi:

1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz

2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

Z kolei po myśli ust. 2 tego przepisu: przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Jak wynika natomiast z art. 174 ust. 8 ww. ustawy przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

gdzie:

"p" - oznacza współczynnik;

wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;

wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;

staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy;

wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

W zaskarżonej decyzji wysokość emerytury obliczono zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy – podzielono sumę kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki (92 307,49 zł) i kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie ubezpieczonej (407 373,89 zł) przez dalsze trwanie życia (260,70 miesiąca). Do ustalenia kapitału początkowego uwzględniono 15 lat, 4 miesiące i 26 dni okresów

składkowych (184 miesiące) oraz 3 lata i 6 dni (36 miesięcy) okresów nieskładkowych, z czego 3 lata okresów sprawowania opieki nad dziećmi przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok.

W ocenie Sądu, wbrew zarzutom odwołującej, organ rentowy nie popełnił błędu przy wyliczaniu kapitału początkowego. Należy wskazać – na co zwracał uwagę organ rentowy – że nie ma podstaw do uwzględnienia przelicznika 1,3 do okresów nieskładkowych które są okresami opieki nad dzieckiem przy obliczeniu współczynnika proporcjonalnego, o którym mowa w art. 174 ust. 8 ustawy emerytalno-rentowej, albowiem jak wynika z art. 174 ust. 2a przelicznik 1,3 stosuje się przy ustalaniu kapitału początkowego, a nie przy obliczaniu współczynnika proporcjonalnego.

Organ rentowy prawidłowo zastosował ww. przepisy.

Zdaniem Sądu nieuzasadnione są również zarzuty odwołującej dotyczące przyjęcia niewłaściwej ilości dni stażu ubezpieczeniowego i stażu wymaganego. Odwołująca twierdziła, że przyjęty w decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego z 4 grudnia 2015 r. staż ubezpieczeniowy wynoszący 6632 dni, który miał obrazować łączną liczbę dni okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonej do 31 grudnia 1998 r. jest za niski, ponieważ w tej samej decyzji ustalono łącznie okresy składkowe w wymiarze 15 lat, 4 miesięcy i 26 dni, tj. 184 miesiące oraz 3 lata i 6 dni (36 miesięcy) okresów nieskładkowych przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok, czyli 45 miesięcy i 6 dni. A zatem zdaniem odwołującej liczba okresu składkowego winna wynosić 5520 dni a nieskładkowego 1356 dni, co stanowi łącznie 6876 dni, a nie 6632 dni. Zaś współczynnik wymaganego stażu przy zastosowaniu wzoru określonego do obliczenia kapitału początkowego w art. 174 ust. 8 ustawy emerytalno-rentowej winien wynosić 20 lat, tj. wymagany staż ubezpieczeniowy to 20 letni staż określony w dniach wynoszący 7300 dni (20 lat x 365 dni w każdym roku), a nie jak wyliczył organ rentowy w liczby 7200 dni.

W ocenie Sądu powyższe twierdzenia odwołującej są błędne, natomiast za prawidłowe należy uznać obliczenia dokonane przez organ rentowy.

Sąd podkreśla, że do wyliczenia stażu ubezpieczeniowego należy stosować przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412). Zgodnie z § 31 tego rozporządzenia przy obliczaniu okresu składkowego i nieskładkowego dodaje się, osobno dla każdego z tych okresów, poszczególne lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych; sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za jeden rok. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia są podane dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 22 dni robocze, a za okresy przed dniem 1 stycznia 1981 r. - 25 dni roboczych.

Nie można zatem obliczać okresów składkowych i nieskładkowych jak to pokazała odwołująca w piśmie z 6 kwietnia 2021 r., tj. przyjmując, że każdy rok mnożymy przez 365 dni.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd uznał, że organ rentowy dokonał właściwych obliczeń, ustalając wysokość emerytury ubezpieczonej. W swych obliczeniach prawidłowo zsumował kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej (z uwzględnieniem waloryzacji) z kwotą zwaloryzowanego kapitału początkowego. Trafnie również organ rentowy dobrał wartość średniego dalszego trwania życia (zgodnie z tabelą średniego dalszego trwania życia dla 60 lat opublikowaną w Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie tabeli średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn) wynoszącą 260,70 miesięcy, będącą dzielnikiem uzyskanej wcześniej podstawy obliczenia emerytury.

Resumując, Sąd nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji.

W związku z powyższym Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – oddalił odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska – Piątek